

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Никола Аврейски, УниБИТ.

На: научните трудове на: доц. д.н.ф. Борислав Николов Градинаров – единствен участник в конкурса за заемане на академичната длъжност “ПРОФЕСОР” по професионално направление 2. 3. Философия (европеистика и сигурност), обявен от Института по философия и социология при БАН в “Държавен вестник”, бр. 89 от 12 ноември 2019 г.

1. Общо описание на представените материали

Кандидатът е представил онази част от своята творческа продукция, която се отнася до профила на конкурса: 2 монографични изследвания, 33 статии и студии, необходимите дипломи за получени научни степени и научни звания, както и удостоверения за научната и преподавателската му работа, а също автобиографична справка. Приложената справка за изпълнени минимални изисквания на БАН към научната и преподавателската дейност на кандидата за получаване на академичната длъжност “професор” не оставя съмнения в това, че доц. д.н.ф. Борислав Градинаров е покрил всички изисквания за участие в конкурса.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата

Борислав Градинаров е роден през 1960 г. Завършил е магистърските специалности “Философия” и “Право” в Софийския университет “Св. Климент Охридски”. В неговото творческо развитие доминира над 30-годишният му научен стаж в Института по философия и в Института за философски изследвания към БАН, както и в техния правопреемник - Института по философия и социология, от които повече от 13 години като “доцент”. Той е “кандидат на философските науки” от 1989 г. и “доктор на науките по философия” от 2019 г. Наред с научната си дейност в БАН, е водил лекционни курсове в Славянския университет, Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”, Университета за национално и световно стопанство и Бургаския свободен университет. Същевременно отдава сериозно значение на научно-приложната си дейност като юридически консултант на Съвета за електронни медии (2001/3 и 2007/10 г.), изпълнителен директор на неправителствения Балкански институт за стратегически прогнози и управление на риска и член на Тракийския научен институт. Бил е член на Управителния съвет на БАН (2008-2013 г.). Ръководил е три научноизследователски проекта и е участвал в осъществяването на други два. Доцент Градинаров е автор на 8 монографии, над 100 научни студии и статии, както и на над 600 политически, икономически и правни анализи и статии в ежедневния и периодичния печат. Съставител и редактор е на 5 сборника с научни статии и материали от научни конференции, чийто главен организатор е ръководеният от него Балкански институт за стратегически прогнози и управление на риска. Участвал е в научни форуми на БАН, Софийския университет “Св. Кл. Охридски”, УНСС, Медицинския университет – София, НВУ „Васил Левски“, Съюза на учените в България и др. Някои от публикациите му са на английски език. Ползва английски, руски и френски език. В ползрението на научните му интереси са: социалната философия; философията на политиката, правото и икономиката; общата теория на държавата и правото; политическата икономия; политологията; етиката; административното право; медийното и комуникационното право; политическите, икономическите и юридическите проекции на европейската интеграция и правото на Европейския съюз; геополитиката и сигурността (българска, балканска, европейска и глобална). Изтъквам основните параметри на професионалната реализация на доц. д.н.ф.

Борислав Градинаров, за да подчертая, че за всеки институт на БАН би било чест да има в състава си специалист с такава впечатляваща творческа биография.

3. Учебна дейност на кандидата

Доцент Градинаров е водил свои лекционни курсове по “Увод в политологията” и “Методология на политическия анализ” в Славянския университет (1996-1999 г.), “Местна власт и управление” във Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий” (1999-2001 г.), “Юридическа етика”, “Философия и социология на информационното общество”, “Политическа икономика на информационното общество”, “Медийно право” и “Философия и социология на дигиталното общество” в УНСС (от 2007 г. до настоящия момент), “Юридическа етика” и “Медийно право” в Бургаския свободен университет (2009-2019 г.). Публикуваните му лекционни курсове по “Медийно право” (2010 г.) и “Юридическа етика” (2011 г.) намират широко приложение в обучението на студентите в различни университети, както и като практическо ръководство на средствата за масова информация и в съдебната практика. Доцент Градинаров е бил научен ръководител на 4 магистри по политическа икономика в УНСС и на 2 докторанти в Института по философия и социология при БАН.

4. Анализ на научните постижения на кандидата

Научноизследователските интереси на доц. Градинаров с времето се развиват и разширяват. Научната му проблематика е актуална, значима и атрактивна. С оглед на конкурса научните резултати от изследователската му дейност могат условно да бъдат групирани в: монографични трудове; студии и статии в областта на геополитиката и сигурността; публикации в сферата на европеистиката; статии, третиращи връзките на философията с частните науки.

Най-мощното и задълбочено изследване, с което доц. д.н.ф. Б. Градинаров кандидатства за заемане на академичната длъжност “професор”, е *монографичният труд* “Риск и антирискови стратегии” с общ обем от 304 страници, издаден през 2020 г. Темата на изследването е изключително актуална и отдавна привлича вниманието на чуждестранната научна общност, но остава встрани от българската наука. Всъщност включването на българската философска мисъл в оживения международен дебат по проблемите на рискологията дължим именно на доц. Градинаров, който изяснява своя изследователски интерес към нея още през 2007 г. в студията си “Предимствата и рисковете на мрежовото общество”. Нов етап в изследователската му работа в тази област бележи неговият монографичен труд “Силата на системния фактор. Системният генезис на неопределеността в обществото” (София, 2019), чиято оригиналност и висока научна стойност имах възможността да изтъкна в публикуваната в списание “Геополитика & геостратегия” рецензия. Доколкото рискът е тясно свързан с неопределеността и вероятността, монографията му “Риск и антирискови стратегии” може да бъде разглеждана като нейно логично продължение и развитие, станало възможно благодарение на богатата информираност на техния автор за постиженията на западната и източната научна литература, както и на неговия изследователски талант. В първата глава на монографията доц. Градинаров разкрива корените на понятието за риск и анализира еволюцията на разбиранията за това що е риск, както и подходите към неговото осмисляне в аналитичната литература. Показано е как с течение на времето рискът става неизменен спътник на индивидите, общностите и системите, защото той идва на мястото на фаталната неизбежност в един нов свят, в който човешките решения и действия имат системоформиращ характер. Поставен е акцент върху глобализацията, която издига риска на друго равнище – от риск за човека и риск за обществото в общество на риска и рискова среда, която заплашва вече цялото човечество. Опитвайки се на тази основа да вникне

още по-задълбочено в природата на риска, във втора глава доц. Градинаров предлага нова интерпретация на това понятие. При него ударението се поставя върху дефинирането на сегашното състояние, което е по-достъпно, отколкото бъдещето, и извежда от нея оригинална класификация по две пресичащи се оси – транзитивност и/или дистрибутивност на риска. Голям интерес представлява анализът на опозицията „риск – шанс“, за който все още липсва достатъчно обхватна обяснителна теория. Задълбочено е третиран и проблемът за управлението на риска. Отделно са разгледани моралният риск, институционалният риск и системният риск, както и спусковото събитие, предизвикващо каскаден ефект. Разнищвайки особената многопластовост на риска и неговата многомерната сила и анализирайки въпроса може ли тя да бъде овладяна от рационалния разум и с какви методи, авторът поднася една подчертано иновативна по своя характер глава трета, която е посветена на антириските стратегии – индивидуални, колективни и системни, изградени върху градирането на рискогенната стълба, търсенето на оптимално съотношение между риска и шанса, както и на начини за редуциране на рисковете в усилията за онази “колонизация на бъдещето”, за която пише Антъни Гидънс и към която авторът проявява основателен скептицизъм. Защото и най-брилянтно съставената антирискостратегия може да се препъне в някое малко случайно появило се камъче, отбелязва авторът и добавя: изкуството на стратегическия избор е да остави вратата отворена за неочакваното. Най-голям теоретичен и практически интерес има четвърта глава, коментираща проблема за пределите на прогнозируемостта на бъдещето в стратегиите за справяне с рисковете. Това е задължително условие, с което трябва да се съобразяваме, ако не искаме да бъдем неприятно изненадани от нежелани и неблагоприятни, но вероятни събития. Особено ценен е анализът на абсолютната и на статистическата прогнозируемост, но най-вече на детерминистичната прогнозируемост, отнасяща се до възможността от наличието на осъществили се събития да се направи логически коректен и обоснован извод за реализируемостта на бъдещи събития и явления. Макар да е скептик относно възможностите да се изгради обосновано предположение за състоянието на определена област от социалната действителност в даден бъдещ момент, авторът констатира, че т. нар. “конструирана прогнозируемост” поставя хората, общностите, държавите и междудържавните образувания в активна позиция. Може да се каже, че търсенят от доц. Градинаров алгоритъм за оптимален стратегически избор, който би подобрил съотношението риск – шанс в полза на шанса, открива нова територия както за науката, така и за практиката. Във все по-сложния свят, в който живеем, рискът е неизменен спътник в живота на всички субекти – индивидуални, групови, корпоративни, държавни и междудържавни. Овладяването на рисковете може да стане основополагащ камък на успешни стратегии, а подценяването им – да срине човешки съдби, процъфтяващи компании и дори цели държави.

Втората монография, с която доц. Градинаров участва в конкурса е “Медийно право” (В. Търново, 2016). Тя не е просто второ издание на едноименната книга на автора от 2010 г., а сериозно преработено и разширено изследване, съдържащо нови глави, посветени на динамичното развитие на средствата за масова информация у нас, в Европа и по света през последното десетилетие. Специално следва да се отбележи в това отношение частта за новите медии, базирани на Интернет, убедително представени като нов тип средства за масова информация с непознати по-рано възможности за въздействие не само върху информираността, но и върху действията на хората. Другият съществен добавен раздел на книгата е посветен на медийната сигурност. Това е един аспект на средствата за масова информация, който едва напоследък започва да се разработва в световната аналитична литература с оглед новите заплахи от XXI в. – тероризма, разпалването на етнически и

религиозни конфликти, прилагането на масирани манипулативни техники за въздействие върху общественото мнение, разкритията на сайта “Уикилийкс”, на австралийския гражданин Джулиан Асандж (от 2010 г.), както и на бившия служител в американските тайни служби Едуард Сноусън (от 2013 г.) за масовите подслушвания на комуникационни мрежи, разкрили новите медии в неочаквана светлина. Авторът дефинира условията, при които медиите изпълняват конструктивна роля за поддържане на обществената стабилност, като са очертани границите, формите, стилистиката и позициите на “четвъртата власт”, отвъд които тя започва да оказва дестабилизиращо въздействие върху социалната система. С пълно основание медийната сигурност е разгледана във връзка с комуникационната, информационната и ИТсигурността, както и като елемент на националната сигурност. В останалите части на монографичното изследване са предложени дефиниция на медийното регулиране и класификация на различните форми на финансиране на медиите, разгледани са регулацията и съдебната практика. Разкрито е динамичното развитие на медийното право през последното десетилетие, въвеждането на множество нови национални, общностни и международни регулации – един процес на постоянно преговаряне на нормативната рамка за средствата за масова информация. Особено значими в теоретичен и в практически план са анализите на оживено дебатираните в международната общност проблеми на медиите - дерегулиране или корегулиране, един или много медийни регулатори, ролята на обществените и на търговските медии, спонсорството в медийната дейност, регулирането на дигиталната медийна среда, опита за поставяне на Интернет под контрол на един център на власт, ананимното слово, публикуването на класифицирана информация, защитата на авторското право в телекомуникациите и медиите, и др. Обърнато е внимание и на сериозните деформации, породени от медийната концентрация и непрозрачността на медийната собственост. Разгледана в своята цялост, монографията “Медийно право” съдържа редица новости в науката и удовлетворява и най-високите изисквания за приложение на научните постижения в практиката на висшето образование, на регулаторните органи и на практикуващите в областта на медийното право. Приносът на доц. Градинаров за утвърждаване на медийното право като относително нов отрасъл в правото, който тепърва търси своето място в юридическата наука, е безспорен.

Преобладаващата част от представените в конкурса студии и статии на доц. Градинаров се отнасят до *проблемите на сигурността* в нейните различни измерения. Най-същественят научен принос в това отношение е разглеждането на сигурността не сама по себе си, а в пряка връзка с нейната опозиция – несигурността. Авторът подчертава предимствата на трансформацията на информационното общество в мрежово, но призовава за “здравословна доза предпазливост”, тъй като то поражда нови рискове - криза на идентичността, ерозия на националната държава, възможности за тотален контрол на личността и пр., т.е. възпроизвежда несигурност. Самата несигурност доц. Градинаров анализира чрез понятията неопределеност и неочакваност и отстоява тезата, че зоните на сигурност в съвременния свят са по-скоро изключение, отколкото правило, и на тази основа твърди, че истинският проблем не е сигурността, а несигурността. “Крайно време е да осъзнаем, че нашият свят е потопен в океан от несигурност, в който периодите или местата на сигурност са малки острови, които всеки момент могат да бъдат погълнати”, заключава авторът. Осъзнаването на тази иновативна теза е твърде важно не само за науката, но и за практиката, защото тя предполага разработването на антирискови стратегии да става не въз основа на измамното самовнушение, че е възможно да се постигне абсолютна сигурност, а в търсене на методи, сценарии и нагласи за реакция в условията на несигурност.

Доц. Градинаров е сред онези български учени, които проявяват повишена чувствителност към задълбочено изследване на дихотомията сигурност – несигурност в страните на капитала, особено в “посттоталитарния капитализъм от източноевропейски вид”. Убедително е обоснована тезата, че въпреки своите постижения в много области, съвременните общества се провалят в една от най-важните – в механизма, генериращ справедливост. Особен интерес представлява направената от автора трактовка на неравенството, разгледано като етична, юридическа, икономическа и политическа категория, като нещо естествено, но имащо потенциала отвъд определени граници да превръща малките неравенства в големи, а скритите неравенства в явни, както и да генерира социално напрежение. Анализирани са и други аспекти на вътрешната сигурност, отнасящи се до ефектите на бедността и отхвърлянето на идеята за безусловен базов доход, ограничаването на правото на комуникация, превръщането на парите в предмет на спекулативни машинации, приватизирането на общите блага, неетичните методи и нелоялните практики на корпорациите, въздействието на етническите сблъсъци и религиозните конфликти върху социалната и политическата стабилност.

Заслужават отделно отбелязване геополитическите анализи на доц. Градинаров, към които той изявява повишен интерес през последните години. Важни проблеми на глобалната сигурност са разгледани в статията “Войната и нейното бъдеще”. Новаторските авторски интерпретации се отнасят най-вече до новите форми на войната през XXI в., нейната приватизация и комерсиализация, дехуманизирането ѝ чрез използване на оръжия с елементи на изкуствен интелект, както и заличаването на разликите между законното и незаконното, справедливото и несправедливото, етичното и неетичното, героичното и позорното. Други важни аспекти на международната сигурност са третираны в статията “Завръщането на Русия в глобалната геополитическа игра”. Разкрити са уязвимите места на “калъпите на обичайните за западните политически анализатори схеми” и “стереотипите от студената война”, които все още имат тежест в отношенията на Запада с Русия. Опитите чрез военен диктат, икономически камшик и щедро финансиране на руски опозиционни неправителствени организации да се направи Руската федерация послушна са квалифицирани като “контрапродуктивни” (впрочем, същата оценка направи френският президент Еманюел Макрон пред поредната Мюнхенска конференция за сигурност през 2020 г.). Показано е как непознаването на Русия и неадекватните мерки срещу нея водят до обратен на очаквания ефект – твърдо противопоставяне на двуличната политика на Запада, консолидация на руското общество, възвръщане на самочувствието на глобална суперсила и превръщането на Русия в незаобиколим фактор в разрешаването на най-важните световни проблеми.

Интересни са и геополитическите анализи на доц. Градинаров, посветени на Балканите. Съвременните многоетнически държави в региона са разгледани като сложна системни цялости, в които нетолерантните малцинства имат потенциала да наложат своите ценности на мнозинството. Обърнато е внимание на ограничените възможности за извънсистемен натиск от страна на неукрепналите граждански движения на Балканите. Разкрити са и “повратните точки” в еволюцията на балканската система, когато не толкова значими на пръв поглед събития променят посоката на развитието. Специален геополитически анализ доц. Градинаров посвещава и на “Рисковете пред България през XXI век”, в който сред множеството рискове като основни са представени геополитическата борба между САЩ и Русия, опасността от етнически конфликти и неопределеността на процесите в Европейския съюз. Подчертано е, че политиката на изкарване пред скоби не на националните, а на чужди интереси, прави България “уязвима и силно зависима от външни фактори” страна.

Геополитически по своята същност са и статиите на доц. Градинаров *в областта на европеистиката*. В тях той успява да напише най-актуалните и широко дискутирани не само в ЕС проблеми и да каже своята нова дума. Изпод неговото перо излезе един от първите у нас анализи на набираещия сили от началото на XXI в. национал-популизъм, заиграващ със страховете на европейците и предлагащ лесни решения на сложни обществени проблеми. В друг свой анализ авторът показва как мигрантската криза и неадекватният отговор на ЕС превърна национал-популизма в някои страни в алтернатива на политическото статукво и дори постави под въпрос европейският антифашистки имунитет. Обект на специален анализ на доц. Градинаров е и друг насъщен проблем – “Брекзит” и неговият ефект върху европейския интеграционен проект. Новаторски в тази статия е предложението нов прочит на толкова остро дискутирания от десетилетия проблем за суверенитета. Убедително е обоснована тезата, че когато договарящите се държави свободно и доброволно се отказват от части от националния си суверенитет, за да придобият други предимства, които не могат да си осигурят сами, суверенитетът не се губи и държавите членки не делят, а допълват своя суверенитет.

Сред най-интересните анализи на доц. Градинаров е статията “Геополитическите предизвикателства пред Европейския съюз”. Той е основан на критична рекапитулация на неговото настояще: ЕС вече не разполага с идейния, икономическия и геополитическия комфорт от края на XX и началото на XXI в.; достигнал е своя културен и религиозен предел; изправен е пред опасността да загуби своята цивилизационна инициатива; “критичната точка на полуразпад изглежда предстояща”. Големите външни предизвикателства пред ЕС авторът вижда в Турция, Русия и особено САЩ, тъй като европейските лидери “лесно се поддават на влияние и послушно се превръщат в изпълнители на чужди за интересите на ЕС геополитически сценарии”. Посланието на автора е, че “европейският интеграционен модел трябва да бъде преосмислен” по посока към ограничаване на противопоставянето между държавите членки, защита на външните граници, умението да води проактивна политика както с партньорите, включително САЩ, така и с опонентите. “Ако досегашният модел на изграждане и управление на Евросъюза се запази, крахът му е не само възможен, но и почти неизбежен”, убеден е авторът. На две от посочените предизвикателства – Русия (за което вече стана дума по-горе) и Турция, доц. Градинаров посвещава отделни геополитически анализи. В статията си “Проблемите и амбициите на “турския тигър”” той поставя на анализ дълбинните промени в турското общество и в противовес на господстващата в западната литература оценка, че светското общество в Турция е факт и дори че то няма алтернатива, показва как мащабното реформистко дело на Ататюрк така и не успява да трансформира турската култура и идентичност. Това е дало възможност на автора много по-убедително да вникне в причините за възхода на ислямизма в Турция от 80-те години на XX в. и особено за легитимирането на политическия ислямизъм от Ердоган и неговата Партия на справедливостта и развитието. Този безкомпромисен анализ на днешна Турция дава основания на доц. Градинаров да направи категоричния извод, че ако някой ден тя бъде допусната в Обединена Европа, “това ще е краят на ЕС”.

Останалите представени в конкурса статии са посветени на *връзките на философията с частните науки*. В отделни публикации са анализирани отношенията на философията с правото, етиката, историята, политическата икономия, медицината и наукознанието. Те са продиктувани от убеждението на автора, че ако иска да съхрани своя авторитет и престиж, философията не може да пренебрегва конкретните потребности на частните науки. И самият той дава добър пример за подобна основателна и перманентна загриженост.

5. Съавторство в колективни публикации

Участникът в конкурса не е представил свое участие в колективни публикации, което е свидетелство за изграден афинитет към индивидуалното научно творчество.

6. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература

От представените материали по конкурса се вижда, че научните трудове на кандидата са цитирани над 50 пъти в различни научни публикации, в това число и в англоезичната и в немскоезичната научна литература. Сред цитиралите трудове на доц. Градинаров са чл.-кор. на БАН Васил Проданов, професорите Николай Слатински, Боян Дуранкев, Искра Баева, Евгения Калинова, Маргарита Пешева и други водещи български учени. За монографиите на кандидата са публикувани 7 рецензии в различни списания с научно рецензиране. Прегледът на цитиранията показва, че кандидатът е ясно разпознаваем и добре приет от научната общност.

7. Критични бележки по представените трудове на кандидата

Внимателното вглеждане в толкова обширната по обем, разнообразна по характер и богата по съдържание научна продукция на доц. Градинаров не може да не предизвика отделни бележки. Монографията му за риска оставя впечатлението за малко прекомерен скептицизъм относно възможностите да се изгради обосновано предположение за състоянието на определена област от социалната действителност в даден бъдещ момент – самият доц. Градинаров често се изкушава да прогнозира обозримото бъдеще, като някои негови предвиждания бяха наистина реализирани, което потвърждава, че това не е безполезно занимание. Монографията за медиите оставя без внимание съществените въпрос за попадането на медиите в ръцете на чужденци. Добре известна е ролята на пресата в Обединеното кралство, която в по-голямата си част дълги години бе в ръцете на австралийския медиен магнат Рупърт Мърдок и на канадския му конкурент Конрад Блек. Това оказва влияние върху британския гласоподавател при формирането на неговия избор „за” или “против“ оставането в Европейския съюз. Случилото се във Великобритания би следвало да послужи като предупреждение за цяла Европа, като се има предвид, че контролният пакет акции на “Евронюз” и 80 процента от европейските медии са в ръцете на неевропейци. Струва ми се, че в публикациите по европеистика натежават критичните оценки за ЕС, което очевидно е повлияно от приоритетното ползване на англосаксонска литература. Държа да подчертая, че тези бележки са само един колегиален поглед отстрани и не поставят под съмнение безспорните достойнства, оригиналният характер и съществените научни и научно-приложни приноси на научната продукция на кандидата.

8. Лични впечатления за кандидата

Отдавна познавам творчеството на доц. Градинаров, но преки лични впечатления от неговата работа имам от преди пет години, когато се оказах част от един относително постоянен, но разрастващ се състав от учени, университетски преподаватели, дипломати, военни експерти и други специалисти, които периодично дебатират на научни форуми по актуални проблеми на България, Балканите, Европа и света. Главен организатор на всички тези форуми бе доц. Градинаров в качеството му на изпълнителен директор на Балканския институт за стратегически прогнози и управление на риска. Благодарение на неговите неуморни усилия той ангажира с тяхното провеждане Института по философия и социология при БАН, Историческия факултет и Факултета по журналистика и масова комуникация на Софийския университет “Св. Кл. Охридски” и редица авторитетни неправителствени организации, като Института за икономика и международни отношения, Българското геополитическо дружество, Съюза на българските журналисти, Фондация “Комуникация и култура”, Българското дипломатическо дружество и други.

Цялата тази мащабна организаторска работа по провеждането на научните конференции, издаването на материалите от тях в сборници с научни трудове и тържественото им представяне пред научната и културната общност утвърди доц. Градинаров като водещ изследовател в областта на сигурността, европеистиката и философското осмисляне на света, в който живеем.

9. Заключение

Взета в своята цялост, представената научна продукция на доц. д.н.ф. Б. Градинаров представлява оригинален принос в развитието на българската философска мисъл, в изследването на проблемите на националната, регионалната и международната сигурност, както и на европейския интеграционен процес. Авторът е демонстрирал богата литературна осведоменост, умения за прилагане на модерни изследователски подходи и за свободно ползване на подходящите методологични похвати. Ползваните източници и научни публикации са обработени прецизно, анализирани са критично, коректно са открити забелязващите се в тях спорни трактовки на редица въпроси и е обоснована собствената гледна точка по тях, което е придало нова доказателствена сила на неговите изследователски тези. Повествованието се води увлекателно на жив и образен език. Освен внушителното си научно творчество, доц. Градинаров е търсен вече 15 години като преподавател от престижни български университети и като уважаван медиен експерт от националния регулаторен орган. Трябва да добавя и активното му гражданско участие в онази част на неправителствените организации, които имат осезаемо присъствие в изследователското пространство.

Всичко това ми дава увереност да констатирам, че в лицето на кандидата имаме един водещ учен и уважаван университетски преподавател, който напълно покрива изискванията на чл. 29 на Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 60 на Правилника за неговото прилагане и допълнителните изисквания на чл. 5, 6, 41 и 42 на съответния Правилник на Института по философия и социология за заемане на академичната длъжност “професор”. Затова без каквото и да било колебание и с убеденост ще гласувам в научното жури доц. д.н.ф. Борислав Николов Градинаров да заеме академичната длъжност “професор” в Института по философия и социология при БАН по професионално направление 2. 3. Философия (европеистика и сигурност).

5 март 2020 г./гр. София

Рецензент:

(проф. д-р Никола Аврейски)